

Tilburg University

Stuurlui aan lager wal (Column)

van Dijk, J.J.M.

Published in:
Secondant

Publication date:
2011

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Dijk, J. J. M. (2011). Stuurlui aan lager wal (Column). *Secondant*, 25(6), 56.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Column

STUURLUI AAN LAGER WAL

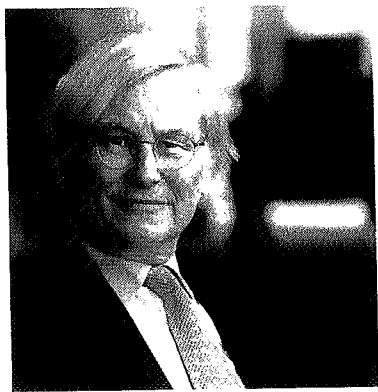
Het vak rechtspsychologie heeft in Nederland een hoge vlucht genomen. Nooit goed begrepen waar het vak eigenlijk over gaat. De voornaamste bezigheid schijnt het geven van interviews aan de Nederlandse media te zijn. Deze gaan dan over strafzaken waarin de betrokkene als getuige-deskundige is opgetreden dan wel graag had willen optreden. Hierover worden tevens populair-wetenschappelijke boeken geschreven met titels als *De Slapende Rechter*, *Broddelewerk*, *Geklungel in het strafrechtelijk onderzoek* of *OM in de Fout*. In deze boeken leggen de desbetreffende hoogleraren uit dat de Nederlandse rechters hun welgemeende adviezen regelmatig naast zich neerleggen. Magistraten, zo wordt de lezer voorgehouden, stapelen fout op fout om vervolgens elkaar de hand boven het hoofd te houden. Onlangs heeft het Hof Amsterdam het zelfs gewaagd om de adviezen van twee van de bekendste Nederlandse rechts-

psychologen af te doen als 'tendentieus' en 'speculatief' (zaak Holleeder). Een van de betrokken rechtspsychologen, H. Crombach, voelde zich in zijn eer en goede naam aangetast. Kondigde in de media aan een rechtszaak tegen de rechters te beginnen. Maar Hans, wie is er begonnen om het debat te verruimen? Jullie zelf toch zeker? Eerst jarenlang een PowNed-toontje aanslaan tegen de rechterlijke macht en dan met een proces gaan dreigen als je netjes van repliek wordt gediend? Wilders-achtig.

De laatste grote zaak waarover rechtspsychologisch Nederland zijn licht heeft laten schijnen, is de zaak H. De heer H. zit een straf uit van 20 jaar wegens moord op Pim O. Motief: rivaliteit om H's (ex-)vriendin. Bewijs: onder meer een belastende verklaring van het meisje zelf, herkenning door een getuige en DNA van O. achterin de auto van H. Echter, prof. P. van Koppen en prof. T. Derksen zijn van H's onschuld overtuigd. Een cruciaal proces-verbaal zou door de eerst betrokken politiemans valsheid zijn opgesteld. Chef, hoofdofficier en rechters zouden dit hebben toegedekt. De latere herkenning van H. door een getuige zou zijn 'aangereikt'. Koppen-Derksen weten bovendien wat er wel is gebeurd. O. heeft tijdens een bezoek aan een homo-ontmoetingsplek het leven gelaten en is door mede-homo's stiekem begraven. H. is veroordeeld voor een ongelukje in de homoscene waarmee hij nooit iets van doen heeft gehad. Typisch weer zo'n gevalletje slapende rechter. Verontwaardigde brieven van Van Koppen aan de procureur-generaal te Den Haag. Actiegroepen, reeksen interviews, drie nieuwe boeken.

De zaak is inmiddels door de commissie Posthumus II grondig uitgezocht (online: www.rechtspraak.nl). Een driemanschap bestaande uit een oud-recherchechef, een hoogleraar Strafrecht en een ervaren zaaksofficier hebben, met ondersteuning van een researchteam, de onderste steen boven gehaald. Conclusie van het 430 pagina's tellende rapport: met de in het vonnis genoemde bewijsmiddelen is niets mis. De betrokken politiemans is door Van Koppen c.s. volstrekt ten onrechte beschuldigd van een ambtsmisdrijf. Hij heeft juist uitstekend researchwerk verricht. De bewering dat O. homo-ontmoetingsplaatsen bezocht, is nergens op gebaseerd. Er is geen enkele reden het vonnis te herzien. Hebben Koppen-Derksen in de media hun ongelijk ruiterslijk erkend? Publiekelijk excuses aangeboden aan de betrokken politieagent en aan de verbouwerde familie van Pim O? Welnee, de zaak is in de media helemaal niet meer aan de orde geweest.

Wat zijn de lessen die uit deze affaire kunnen worden getrokken? Er wordt binnenkort een commissie ingesteld die de procureur-generaal bij de Hoge Raad gaat adviseren over de heropening van zaken bij vermeende rechterlijke dwalingen. Volgens het wetsvoorstel moeten de leden van die commissie forensische experts zijn. Wat zijn forensische experts? Wat mij betreft, zijn dat een oud-recherchechef, een hoogleraar Strafrecht en een ervaren zaaksofficier. Mogen er dan helemaal geen zogenoemde ogen in? Natuurlijk wel. Als het maar geen rechtspsychologen zijn. Die moeten zich nu eerst maar eens op hun eigen vak concentreren. <<



Jan van Dijk is hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.